

drynet

www.dry-net.org

No.13

Aralık 2013

Drynet'ten Haberler

Kurak alanlara gelecek sunan küresel bir girişim

Drynet tüm dünyadan 15 ortağın çölleşme ile mücadele için yürüttüğü ortak bir girişimdir

Kurak Alanların Geleceği 23 Aralık 2013, Ankara

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile TEMA Vakfının beraber düzenlediği 'Kurak Alanların Geleceği' toplantısı 23 Aralık 2013 tarihinde Ankara'da gerçekleşti. Aynı zamanda TEMA Vakfı tarafından yürütülen Drynet II Projesinin de kapanış toplantısı olan bu etkinliğe FAO, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı yetkilileri ile çeşitli üniversitelerden akademisyenler, sivil toplum kuruluşu yetkilileri ve TEMA Vakfı Temsilcileri olmak üzere 75 kişi katıldı. Kurak alanların değişen iklim ve gıda güvenliği tehdidi altında karşılaştığı sorunların ve mücadele alanlarının tartışıldığı toplantıda aynı zamanda Türkiye'den iyi örnekler ve ekolojik tarım uygulamaları sunuldu.

'Kurak Alanlar: Sorunlar ve Mücadele Alanları' başlıklı ilk oturumda Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Stratejisi, Ulusal Kuraklık Stratejisi ve FAO Kurak Alanlar Ormancılık Bölgesel Çalışmaları hakkında bilgi verildi. Kurak Alanlarda Gıda Güvenliğine Bütüncül Çözüm olarak Agroekoloji uygulamalarının değerlendirildiği ikinci oturumda iklim değişikliği, kuraklık ve yanlış arazi kullanımlarının tarıma etkileri üzerinde konuşuldu. Tarım ekolojisinin ilkelerini kullanarak geleneksel bilgiyi bugünkü bilimsel bilgi ve teknolojiyle buluşturmayı amaçlayan agroekolojinin yeni bir terim/uygulama olmadığı, tarımda, zararlı hastalıklarla mücadele eden, yerel biyolojik çeşitliliği

koruyan ve artıran, büyük bitkilerin de yetiştirilebileceği, sanayi tarımına alternatif değil, bu ilkeleri tamamen karşılayan insan gücüne dayalı, arazinin terk edilmesinden de koruyacak bir çözüm olduğu belirtildi. Toplantının son oturumunda Dünya'dan ve Türkiye'den iyi örnekler sunuldu. Farklı ülkelerdeki Drynet ortaklarımızın uygulamalarının da tanıtıldığı bu oturumda atalık tohumların korunması ve çölleşme ve erozyonla mücadele eden yem bitkisi üretimi çalışmaları sunuldu. Toplantı ile ilgili daha detaylı bilgi ve sunumları proje web-sitesinden takip edebilirsiniz. (<http://www.tema.org.tr/drynet/>)

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

II. Küresel Toprak Haftası

2. Küresel Toprak Haftası 'Toprağı Kaybetmek' temasıyla 27-31 Ekim tarihleri arasında Almanya'da gerçekleşti. Drynet ağı üyeleri düzenledikleri yan etkinlik ve çalıştaylarla ve yaptıkları sunumlarla toplantıya aktif katılım sağladılar.

Geçtiğimiz yıl düzenlenen ilk Küresel Toprak Haftasından farklı olarak toprak biliminin yanı sıra siyasi ve ekonomik tartışmaların da programda daha çok yer aldığı gözlemlendi.

Bir de iyi haber. Geçtiğimiz yıl Küresel Toprak Haftasında yayınlanan 'Toprak Hakkında

Konuşalım' animasyonu TEMA Gönüllüsü Yetkin Dikinciler tarafından Türkçe seslendirildi. İzlemeyenler videoya youtube TEMA kanalından ulaşabilirsiniz.

RAFLARDAN

Doğa Çocuk Araştırması

TEMA Vakfı'nın İSTKA desteğiyle 2.500 çocukla gerçekleştirdiği Doğa Çocuk İlişkisi Araştırması; doğanın çocuklar için bir ihtiyaç ve çok iyi bir öğrenme ve gelişme ortamı olduğunu ortaya koydu. Türkiye'de bu ölçekte ilk defa yaptırılan Doğa Çocuk İlişkisi Araştırması'na göre okul öncesi çocukların % 91'i yaşadığı yerlerde hayvanlar ve bitkiler daha fazla olsaydı daha mutlu olacağını belirtirken, 7-17 yaş grubunun %76'sı doğaya ve doğada yaşayan canlılara karşı sorumluluk hissediyor.

(Detaylı bilgi için: <http://miniktema.tema.org.tr/>)

Konya Karapınar Kapalı Havzası Termik Santral Etki Raporu

TEMA Vakfı, Konya Karapınar Kapalı Havzası Termik Santral Etkileri Uzman Raporunu Açıkladı.

Raporda; Karapınar'ayapılacakolasıbirtermik santral inşası sırasında çıkarılacak kömürün yeraltı su seviyesinin altında olduğu belirtildi.

Bu durum; işletmenin hayata geçmesi halinde Karaman-Ereğli-Karapınar Bölgesi'ne ait tüm yeraltı suyunun çekilmesi ve bölgede tarımda istihdam edilen 60.000 kişinin tarımsal ve içme suyu ihtiyacının risk altına girmesi demek!

Eğer proje hayata geçerse, 30 yıl sonunda termik santralden çıkan küller 10 metre yükseklikte yığılsa bile 5.220 futbol sahası kadar yer kaplayacak.

Türkiye'nin Afşin Elbistan'dan sonraki en büyük linyit kömürü sahası olarak ifade edilen Konya'nın Karapınar ilçesindeki linyit rezervinin çıkarılması ve termik santral yapılması halinde meydana gelebilecek etkiler TEMA Vakfı önderliğinde bilimsel bir raporda bir araya getirildi.

Konya Karapınar Havzası Termik Santral Etkileri Uzman Raporu'nun sonuçları, TEMA Vakfı tarafından 4 Aralık Çarşamba günü düzenlenen yuvarlak masa toplantısı ile paylaşıldı. Dokuz bilim insanının katkısıyla

altı aylık bir çalışma sonucunda hazırlanan raporun çıktılarının aktarıldığı toplantıda, bölgeye inşa edilecek termik santralin; tarım arazileri, yeraltı suları, ekosistem, insan sağlığı ve bölge ekonomisi üzerinde yaratacağı olumsuz etkiler açıklandı.

Toplantı İTÜ Kimya Metalürji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. İsmail Duman, Ege Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali Osman Karababa, Adıyaman Üniversitesi Ziraat Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi ve CROP-MAL Proje Uzmanı Doç. Dr. Erhan Akça'nın yanı sıra TEMA Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Deniz Ataç'ın katılımıyla gerçekleşti.

TEMA Vakfı'nın liderliğinde Bilim Kurulu üyelerinin hazırladığı raporda, Türkiye'nin artan enerji ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılması planlanan Karapınar linyit madeni ve linyit yakıtlı termik santrali projeleri, bölgenin kırılgan ekosistemi değerlendirilerek incelendi. Bölgenin mevcut tarımsal üretim, hayvancılık, flora fauna, su varlığı, sağlık istatistikleri, klimatoloji özellikleri derlendi. Olası bir linyit kömürü madeni ve linyit yakıtlı termik santral inşası sonucunda bölgenin nasıl değişeceğine dair öngörüler paylaşıldı.

TEMA Vakfı olarak, Karapınar bölgesindeki ekosistemin kırılganlığı sebebiyle bu bölgeye yapılacak kömür madeni ve termik santral projesinden vazgeçilmesini; Bölgenin kalkınması için termik santral yerine, bölgedeki tarım uygulamalarının sürdürülebilirliği konusunda projeler ve yatırım planları geliştirilmesini, ve bu çerçevede sulu tarım teşviklerinin gözden geçirilerek; bölgenin ekosistemi ile uyumlu tarım uygulamaları için çiftçiler teşvik edilmesini; Bölgedeki mera bitkilerinin kuraklığa dayanıklı türler olması ve gelecekte iklim değişikliği sonrasında oluşabilecek kuraklıkta hayvan besiciliği için genetik kaynak olarak kullanılabilecek özellikler taşımasından dolayı kuraklığa dayanıklı bitkilerin gen havuzu olan bu bölgenin geliştirilmesi ve korunmasını öneriyoruz.

Ayrıca bir kez daha hatırlatmak isteriz ki, fosil yakıtların iklim değişikliğinin en önemli sebebi olduğu bilim insanları tarafından kanıtlanmışken ve Türkiye iklim değişikliğinden en çok etkilenecek bölgelerden birisiyken; Türkiye, iklim değişikliğini hızlandıran enerji yatırımlarından vazgeçmeli ve sürdürülebilir, temiz ve yenilenebilir enerji yatırımlarına doğru yönelmelidir.

(Rapora TEMA Vakfı web sitesinden ulaşabilirsiniz)

BM Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi 11. Taraflar Toplantısı

Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi 11. Taraflar toplantısı 16- 27 Eylül tarihleri arasında Namibya'nın Windhoek kentinde gerçekleşti. 3000 delegenin katılımı ile gerçekleşen toplantının gündeminde kurak alanda arazi bozunumundan (çölleşmeden) etkilenen ülkeler vardı.

TEMA Vakfı'nın sekretaryasını yürüttüğü DRYNET Ağı da taraflar toplantısını başından sonuna izledi. TEMA Vakfı Uluslararası İlişkiler Koordinatörü Duygu Kutluay'ın katılımcı olduğu toplantıda, DRYNET sivil toplum kuruluşlarının toplantılarını ve açık diyalog oturumlarını yönetti. DRYNET Ağı üyeleri düzenledikleri yan etkinliklerle, kurak alanlarda geleneksel bilginin önemi ve yerel halkların önceliklerini sözleşme gündemine ve kararlara taşımaya amaçladı:

UNCCD, hedefini verimli arazilerin bozunmasının önlenmesi ve bozunmuş arazilerin restore edilmesi olarak açıkladı. Böylece 2020 yılına kadar kuraklıktan etkilenen ülkelerin kuraklığa hazırlık politikalarının hazırlanması, buradan hareketle de 2030 yılına kadar sıfır net orman ve arazi bozunumunun amaçlandığı vurgulandı.

Toplantı kapsamında; hedefin uygulanmaya koymadan netleştirilmesi gereken noktalar; arazi bozunumunun ölçülmesi ve ilk değer olarak hangi verilerin alınması

gerektiği konusunda netlik sağlanması gerekliliği öne çıktı. Belirlenecek hedefin hali hazırda çölleşmeden etkilenen ülkeler üzerinde ek yaptırımlar getirip getirmeyeceği ve en önemlisi bu hedefle taraflara arazileri bozma hakkı doğup doğmayacağı tartışıldı.

Hedefin çölleşme ile sınırlanmayıp, arazi bozunumunu da içermesi, kurak olmayan ülkelerin de bu hedefe dahil olabilecekleri ve böylece sözleşmenin daha kapsayıcı bir kimlik kazanması açısından önemli bir gelişmeydi. Taraflar, bu konuda Hükümetlerarası Çalışma Grubu kurulmasına karar verdi.

"Sıfır Net Arazi Bozunumu" hedefi için toplantıya katılan hukukçular böyle bir hedefin İklim Değişikliği Sözleşmesinin Kyoto Protokolü ve Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesinin Nagaya Protokolü gibi bir protokol oluşturulmasına altlık hazırlaması ve UNCCD'nin büyük eksiği olan hukusal yaptırım boşluğunu doldurması açısından önemli olacağını vurguladılar.

Taraflar toplantısının bir diğer önemli bileşeni de bünyesinde gerçekleştirdiği özel sektör toplantısıydı. İkinci kez taraflar toplantısında buluşan Sürdürülebilir Arazi Yönetimi için Özel Sektör Forumuna Afrika, Asya ve Avrupa'dan 75 İş Dünyası Lideri katıldı.

Toplantının en ses getiren gelişmelerinden biri de dev tarım şirketlerinden Syngenta'nın da Sözleşmeye yaptığı akreditasyon

başvurusunun kabul edilmesi oldu. Toprak Liderleri Akademisi'ne fon desteğinde bulunacağını açıklayan Syngenta'nın toplantıya dahil olması başta sivil toplum kuruluşları olmak üzere tepkiye neden oldu. 2015 yılında gerçekleşecek bir sonraki Taraflar Toplantısının Türkiye'de yapılmasına karar verildi. Bu toplantıdan öne çıkan diğer kararlar şu şekilde sıralanıyor;

Bilim Politika Arabirimi (Science Policy Interface- SPI) mekanizması kuruldu. Böylece İklim Değişikliği için IPCC ve Biyolojik Çeşitlilik için IPBES gibi bir yapı UNCCD için de kurulmuş oldu. 3. UNCCD Bilim Konferansı 2015 yılının başında Kore'de gerçekleşecek.

Altı yıldır Sözleşmenin Genel Sekreterliğini yürüten Luc Gnacadja 1 Ekim 2013 itibarıyla görevini eski GEF Başkanı Monique Barbut'ya bıraktı.

2013 Sonrası Drynet

Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Taraflar Toplantısı öncesi Namibya'da bulunan Drynet ortakları, Drynet ağına İsviçre Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen ikinci aşamasının 2013 yılında sona ermesinden sonra yapılacak çalışmalar için bir yol haritası belirlemek üzere toplandılar.

Şubat ayında İstanbul'da gerçekleşen Uluslararası Toplantıda belirlenen anahtarlar üzerinden yeni bir yapılanmaya giden Drynet ağına, TEMA Vakfı eski ve yeni Yönetim Sekreteriyasına seçildi. Böylece, yeni

Kurulunun oybirliğiyle Drynet ağı uluslararası yapılanmaya doğru geçişte Drynet ağı koordinasyon ve çalışmaları devam edecek.

2013 yılı Drynet Türkiye Ulusal Toplantısında da katılımcılar benzer bir öneride bulunmuş ve kurak alanlardaki paydaşların buluşma ve bilgi paylaşımı için tek platform olan Drynet ağına devamı yönünde görüş belirtmişlerdi.

Adım Adım

Adım Adım, yurtdışında 'charity run' olarak bilinen kolektif yardımseverlik koşusunu Türkiye'de tanıtmak ve yaygınlaştırmak için kurulan ilk sivil toplum oluşumu. Başta uzun mesafe koşuları olmak üzere yüzme, bisiklet, dağcılık gibi dayanıklılık gerektiren sporlar aracılığıyla ülkemizin önemli sosyal sorumluluk projelerine maddi kaynak ve tanıtım desteği sağlıyor.

2007 yılından bugüne 1,700 Adım Adım sporcusu, 2.900 adet yardımseverlik koşusuna katılarak, 34.000 bağışçıdan 4,700,000 TL bağış topladı ve 26.000 kişiye yardımcı oldu.

TEMA, Adım Adım oluşumunun 2012 yılında gerçekleştirdiği yeni STK ve proje arayışında "Dünyayı Kurtaran Adım" projesi ile değerlendirmelerde yer aldı. Ardından şeffaflık, ölçülebilirlik, sağlanan fayda gibi temel ilkeler baz alınarak yapılan değerlendirmenin sonucunda 2013 yılında, Adım Adım'ın desteklediği toplam 8 STK içinde yer aldı.

TEMA "Dünyayı Kurtaran Adım" projesi için , Adım Adım ile yapılan planlama ve hazırlık süreçlerinin sonunda, ilk yardımseverlik koşusu 17 Kasım 2013'te Avrasya Maratonunda gerçekleşti. Sırada 2 Mart 2014 tarihindeki Runtalya Maratonu var.

(Detaylı bilgi için: www.adimadim.org)

Etkinlikler ve Duyurular

2014 Aile Çiftçiliği Yılı

Yıl boyunca yürütülecek etkinlikler <http://www.fao.org/family-farming-2014/en/> adresinden takip edilebilir..

5. GEF Meclisi, 25-20 Mayıs 2014, Cancun, Meksiko

Küresel Çevre Fonunun üyesi 183 ülkenin 3-4 yılda bir toplandığı Meclis toplantısı 2014 yılında 5. kez toplanıyor. Detaylı bilgi için http://www.thegef.org/gef/5th_assembly adresini ziyaret edebilirsiniz.

Avrupa Çevre Müktesebatı ve Kampanyacılık Eğitimi, Mayıs 2014, Türkiye

TEMA Vakfı ENV.net projesi kapsamında gerçekleştireceği eğitimin duyurusu TEMA websitesinden ve proje websitesi <http://www.env-net.org/> adresinden takip edilebilir.

UNCCD Yaşam için Toprak Ödülü 2014

Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi tarafından 2012 yılından beri verilen ödülün bu yıl son başvuru tarihi 15 Mart 2014.

Başvuru formu ve her türlü bilgiyi www.unccd.int adresinden edinebilirsiniz.

DRYNET Projesi ile ilgili soru, görüş ve önerileriniz için;

İletişim:

TEMA Vakfı
Duygu Kutluay
duygu.kutluay@tema.org.tr

www.tema.org.tr/drynet
www.dry-net.org